УДК 373.21.017.92:78

В.М. Фрицюк, м. Вінниця
hfrjdcmrf@ukr.net

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ-АКОРДЕОНІСТІВ ДО АКОМПАНУВАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОМУ КОЛЕКТИВУ

Анотація. *У статті розглянуто особливості підготовки здобувачів-акордеоністів до акомпанування хореографічним колективам як важливого складника їхньої професійної ідентичності. Обґрунтовано актуальність теми, зумовлену запитом сучасного ринку праці на універсальних фахівців, здатних до синергії музичного та хореографічного мистецтв у межах синтетичного перформансу. Визначено роль навчальної дисципліни «Фах» у формуванні виконавської майстерності, музично-інтерпретаційної компетентності та високої виконавської культури майбутніх митців. Особливу увагу приділено необхідності розширення традиційного сольного навчання аспектами ансамблевої гри та мистецтва акомпанементу.*

Ключові слова: *акомпанування хореографічному колективу, виконавська майстерність, музично-інтерпретаційна компетентність, перформативні мистецтва, ансамблева гра, професійна ідентичність, мистецька освіта, універсальний фахівець.*

Abstract: *The article examines the peculiarities of preparing accordionist students for accompanying choreographic ensembles as an essential component of their professional identity. The relevance of the topic is justified by the modern labor market's demand for specialists capable of achieving synergy between different types of art, where the accordionist acts as an active participant in a synthetic performance. The role of the academic discipline "Specialty" (Accordion) is defined as a foundation for forming performance mastery, musical-interpretative competence, and high performance culture. Particular emphasis is placed on the need to expand the training vector beyond solo performance to include ensemble playing and the art of accompaniment.*

Keywords: *accompaniment for choreographic ensembles, performance mastery, musical-interpretative competence, performative arts, ensemble playing, professional identity, arts education, universal specialist.*

Постановка наукової проблеми. Сучасний освітній ринок праці потребує фахівців, здатних до синергії різних видів мистецтва, де виконавець-акордеоніст є не лише солістом, а й активним учасником синтетичного перформансу. Підготовка бакалаврів спеціальності «Музичне мистецтво» передбачає розвиток у них уміння адаптувати власний музично-інструментальний досвід для потреб, у тому числі, хореографії, що потребує специфічних знань з ритміки, темпової гнучкості та розуміння специфіки танцювальних рухів.

Робота з хореографічним колективом потребує від акордеоніста навичок імпровізації, здатності до миттєвої реакції на зміну сценічної ситуації та глибокого розуміння композиційних закономірностей хореографічного твору.

Отже, актуальність теми полягає у необхідності підготовки методологічно грамотного та інноваційно орієнтованого фахівця-музиканта, здатного ефективно працювати у специфічному творчому середовищі.

Мета дослідження – проаналізувати особливості підготовка студентів класу акордеона до акомпанування хореографічному колективу.

Виклад основного матеріалу. Розвиток акомпаніаторських навичок виконавця-акордеоніста відбувається в освітньому процесі закладу вищої освіти, в тому числі під час вивчення фахових дисциплін. Зокрема, предметом вивчення навчальної дисципліни «Фах» є сутність, зміст та особливості акордеонного виконавства, специфіка виконавської інтерпретації акордеонної музики, репетиційної роботи над різножанровим та різностильовим концертним репертуаром тощо.

Мета викладання навчальної дисципліни «Фах (акордеон)» полягає у комплексному становленні професійної ідентичності майбутнього митця через цілеспрямоване формування його виконавської майстерності, музично-інтерпретаційної компетентності та високої виконавської культури. Освітній процес ґрунтується на засвоєнні системних музикознавчих і практичних знань, які стають, у тому числі, фундаментом для подальшої фахової діяльності у сфері перформативних мистецтв.

Ми переконані, що фахова підготовка акордеоніста не має обмежуватися виняткова розвитком навичок сольного виконавства. Сучасна парадигма мистецької освіти потребує розширення вектору навчання в інструментальному класі, зокрема, на такі аспекти, як ансамблева гра, що передбачає розвиток здатності до колективного музикування, що потребує гнучкості, слухового контролю та вміння працювати в команді; мистецтво акомпанементу, зокрема, підготовка здобувачів до професійного супроводу хореографічних колективів або солістів, що вимагає трансформації власного досвіду в динамічний навчальний чи сценічний контент.

Такий підхід забезпечує підготовку універсального фахівця, котрий є не лише віртуозним виконавцем, а й компетентним викладачем чи концертмейстером, здатним до успішної реалізації в різних сегментах мистецької галузі [2; 3].

Для підготовки студентів класу акордеона до специфічної роботи з хореографічним колективом, завдання, які пропонує викладач під час занять, мають поєднувати суто музичну техніку з навичками візуального контролю та психолого-педагогічної рефлексії. Зокрема, доцільно пропонувати здобувачам такі практичні завдання:

- «Синхронний пульс», виконання танцювальних творів (вальс, полька, танго) з різким переходом між темпами за вказівкою «хореографа» (викладача), що розвиває здатність миттєво реагувати на фізичні можливості танцівників;

- «Квадратна імпровізація», створення коротких музичних фрагментів на 8 або 16 тактів із чіткою акцентуацією сильних долей, що необхідно для координації танцювальних рухів;

- «Музичне малювання руху», перегляд відеозапису хореографічної постановки без звуку та підбір (або імпровізація) музичного супроводу, який би відповідав характеру та амплітуді рухів;

- «Акцент на па», студент має виділити міховими акцентами або артикуляцією конкретні точки стрибків чи зупинок у віртуальному танці, що тренує навички «сценічної уваги».

Корисним для майбутньої професійної діяльності може виявитися складання добірки акордеонних творів, адаптованих для навчальних хореографічних вправ (екзерсису), з обґрунтуванням їхньої методичної доцільності.

Висновки. Отже, підготовка здобувачів-акордеоністів до акомпанування хореографічним колективам є невід’ємною складовою формування їхньої професійної ідентичності в межах вивчення фахових дисциплін. Розвиток акомпаніаторських навичок у закладах вищої освіти дає змогу студентам опанувати сутність та зміст мистецтва акордеонного виконання, а також специфіку репетиційної роботи над різножанровим репертуаром.

Основними результатами такої підготовки є комплексне становлення митця: формування виконавської майстерності, музично-інтерпретаційної компетентності та високої виконавської культури здобувачів; набуття фундаментальних знань, оскільки освітній процес забезпечує засвоєння системних музикознавчих і практичних знань, необхідних для подальшої діяльності, у тому числі, в галузі перформативних мистецтв [1; 3]; розширення професійного вектора, позаяк сучасна парадигма освіти вимагає виходу за межі сольного виконання та акцентує увагу на колективному музикуванні й ансамблевій грі; гнучкість та адаптивність, котра передбачає підготовку здобувачів до супроводу хореографічних колективів, розвиває здатність до слухового контролю, вміння працювати в команді та трансформувати власний досвід у динамічний сценічний контент.

Отже, розвиток навичок акомпанементу студентів класу акордеона під час вивчення навчальної дисципліни «Фах» забезпечує підготовку універсального музиканта, здатного до ефективної професійної реалізації в умовах сучасної мистецької освіти.

Список використаних джерел:

1. Верещагіна-Білявська О. Є., Сушицький М. І. Хореографічне мистецтво України у контексті соціокультурних процесів першої третини ХХ століття. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти.* 2023. Вип. 29. С. 192-198.
2. Фрицюк В. А., Пахольчак Є. О., Фрицюк В. М. Розвиток мотивації професійного саморозвитку майбутніх бакалаврів хореографії в освітньому середовищі закладу вищої освіти. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти.* Випуск 29. 2023. С.77-84. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series14.2023.29.10
3. Фрицюк В. А., Фрицюк В.М. Готовність до інноваційної діяльності в контексті професійного саморозвитку вчителя. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія.* Вінниця: ТОВ «Твори», 2021. Випуск 67. С. 93-98.